

Kwaliteitskaart Het Veldhuis – Sociale Veiligheid en Pesten (concept)

Kaart	Kwaliteitskaart Het Veldhuis - Sociale Veiligheid en Pesten
Eigenaar	APC / MT
Evaluatie	augustus 2025 (instemming MR sept 2024)

Doel

- Alle kinderen voelen zich tijdens hun basisschooltijd veilig zodat kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Deze kwaliteitskaart maakt regels en afspraken zichtbaar. Hierdoor kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.
- Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.
- Leraren, leerlingen en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit pestprotocol.

Aansluitend bij onze visie

We leiden kinderen op om zo goed mogelijk deel te nemen aan vervolgonderwijs en zorgen dat ze als stevige wereldburgers onze school verlaten.

Wij hebben:

- Geloof in de mogelijkheid van iedereen om succes te behalen
- Respect voor onszelf, elkaar en de omgeving
- Eerlijkheid ten opzichte van jezelf en de ander
- Een hoge mate van vertrouwen in en zorgzaamheid naar elkaar

Het belang van de doorgaande lijn

Een gelijke aanpak in alle groepen en bij alle collega's zorgt voor een sterke signalering en aanpak van sociale veiligheid. Pesten komt overal voor, ook op onze school, maar met een sluitende doorgaande lijn kunnen we dit direct en effectief aanpakken.

De borging van de afspraken (preventieve werking)

Een actieve rol van APC

- Ouders informeren over (cyber)pesten (ouderavond, nieuwsbericht, podcast, etc).
- APC zorgt in geval van (beginnend) pesten voor brede betrokkenheid: tijdens de pauzes, gym, etc.
- Maandelijks kort overleg tussen APC en directie
- Agendapunt op studiedag in startweek (21 aug 2024)
- In september bezoekt APC alle groepen van 4 t/m 8 om te vertellen over pesten, wat maatregelen zijn en naar wie zij toe kunnen gaan. In de groepen 1 t/m 3 bespreekt de leraar dit met de kinderen.
- In jan 2025 gaat APC wederom groepen 5 t/m 8 bezoeken en bespreken leraren van groep 1 t/m 4 dit in de klas
- Indien nodig voeren van preventieve gesprekken

Een actieve rol van leraren:

- Dagelijkse signalering en observaties door leraren
- Voeren van kindgesprekken indien nodig (weten wat er speelt!)
- Informatie uit oudergesprekken
- Ouders goed aangesloten houden
- Pesten en de werkwijze wordt besproken tijdens de informatieavond in september
- Leraren informeren de APC altijd als er sprake is van (beginnend) pesten

Een actieve rol door KC en directie:

- Dagelijkse signalering en observaties door KC en directie
- Directie deelt de kwaliteitskaart Sociale Veiligheid en Pesten aan het begin van het schooljaar met ouders

De rol van ICP:

- ICP houdt berichtgeving via e-mailadres in de gaten (icp.veldhuis@wijs-utrecht.nl).

Hoe gaan wij om met pesten?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden.

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle directe betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leraren en de ouders/ verzorgers.
- De school moet pestproblemen zo goed als mogelijk voorkomen. Los van het feit of er gepest wordt of niet, moet het onderwerp met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- School is bereid en in staat om daadwerkelijk te werken aan (communicatieve) vaardigheden om pesten te voorkomen. Dit doen we o.a. met schoolafspraken, lessen/begeleiden sociaal-emotionele ontwikkeling (zie link naar lessen bij kopje 'Pesten: hoe gaan wij hiermee om?'), intensievere lessen/begeleiding via KC. Dit is ook afhankelijk van de situatie en wat de groep nodig heeft.
- Als pesten optreedt, moeten leraren (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een anti-pestcoördinator nodig. De APC'er kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Wat te doen als ouders indien er sprake is van pestgedrag?

Maakt u zich zorgen over pesten en/of pestgedrag bij uw kind of in de groep? Dan volgt u de volgende route:

1. U neemt rechtstreeks contact op met de leerkracht. Het is het meest effectief als situaties tijdig aangepakt worden zodat een leerkracht snel en tijdig kan handelen.
2. Heeft u het gevoel dat u niet bij de leerkracht terecht kunt? Dan neemt u rechtstreeks contact op met de APC (anti-pestcoördinator).
3. Wilt u de situatie liever (eerst) vertrouwelijk bespreken? Dan neemt u rechtstreeks contact op met de ICP (intern contactpersoon). Bij klachten over ongewenst gedrag zoals pesten, ongewenste intimiteiten, discriminatie, agressie en geweld kunt u terecht bij de ICP. Deze luistert naar u en geeft u informatie over mogelijke vervolgstappen.

Op de Het Veldhuis is de APC-er:

Maaïke van Zanten (maaïke.vanzanten@wijs-utrecht.nl)

Onze ICP-er is:

Petra Bos- Van Bart (petra.bos-vanbart@wijs-utrecht.nl)

Pesten: hoe gaan wij hiermee om?

Pesten komt voor in alle groepen van de basisschool. Het is belangrijk om dit onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken. Er is sprake van pesten als iemand herhaaldelijk en langdurig wordt blootgesteld aan negatieve handelingen door één of meer personen. Er is maar één antwoord op de vraag of iets pesten of plagen is: de ontvanger bepaalt. De zender kan het nog zo leuk bedoeld of gezegd hebben, de ontvanger bepaalt.

Op Het Veldhuis komen (sociaal-emotionele) onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, aanpak van ruzies etc. aan de orde in kringgesprekken / klassengesprekken.

Het voorbeeldgedrag van de leraren (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost, maar uitgesproken. Agressief gedrag van leraren, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd.

Leraren horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Pesten is een complex probleem. Hierdoor is het moeilijk om de te herkennen signalen vast te leggen. Vaak voorkomende signalen van pesterijen zijn er echter wel en kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Iemand ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven of berichtjes sturen.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over kleding.
- Isoleren.
- Buiten school opwachten, slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis gaan van iemand.
- Bezittingen afpakken.
- Frequent schelden of schreeuwen tegen iemand.
- Lichamelijke klachten.

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid. Er zijn veel manieren waarop gepest kan worden. Leraren en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Cyberpesten is een opkomende en veelvoorkomende vorm van pesten. Voorbeelden hiervan zijn:

- (Anoniem) schelden, roddelen of bedreigen via kanalen zoals SMS, Whatsapp, Instagram, TikTok, Facebook en vele andere kanalen.
- Foto's van mobieltjes of webcams delen
- Privégegevens versturen of op een site plaatsen

- Wachtwoorden of creditcardgegevens stelen en misbruiken
- Haatprofielen aanmaken op social media
- Virussen of e-mailbommen (versturen)

Cyberpesten is over het algemeen anoniem en kan ongevraagd 24 uur per dag je huis binnenkomen. Op school gebruiken de leerlingen geen mobiele telefoon en deze vorm van pesten vindt dus vooral plaats buiten school. Toch hebben we hier als school mee te maken en komen de gevolgen gewoon het klaslokaal in. Een goede samenwerking tussen ouders en school is hierbij essentieel. Omgaan met social media is een onderwerp in de klas vanaf groep 5 en wij zullen ouders informeren en adviseren hoe hiermee om te gaan.

Omgaan met verschillen, diversiteit is een belangrijk onderwerp bij pesten. Kinderen worden vaak gepest omdat ze anders zijn. Onderstaande link naar boeken over diversiteit (al is dit natuurlijk breder dan alleen multicultureel).

<https://edufari.be/kinderboeken-over-diversiteit-en-multiculturele-samenleving/>

Het is belangrijk om gedurende het hele jaar aandacht te besteden aan sociale vaardigheden, hoe we met **respect** met elkaar omgaan, wat **pesten** is en wat je doet in pestsituaties. We doen dus niet één week per jaar mee aan de Week van Respect en de Week tegen Pesten, maar we besteden hier het hele jaar aandacht aan in alle klassen. Door het gebruik van boeken en verhalen (zie bijv. tips bovenstaand) en door gebruik te maken van lesmaterialen en lessen die specifiek gemaakt zijn voor het primair onderwijs. Deze zijn het hele jaar door te vinden op:

Complete lessen over pesten:

<https://www.weektegenpesten.nl/lesmaterialen/lesmaterialen-primair-onderwijs/>

Complete lessen over respect:

<https://www.lessonup.com/nl/channel/respect-education/start>

Schoolafspraken

Op Het Veldhuis hebben wij momenteel 4 schoolafspraken:

1. We lopen stil door de school, met onze armen langs ons lijf
2. Op het plein spelen we fijn
3. We zorgen allemaal goed voor ons materiaal
4. Binnen is beginnen

Kinderen laten niet vanzelf gewenst gedrag zien, dit moeten wij hen leren. Iedere leraar zorgt dat kinderen betekenis kunnen geven aan een veilig schoolklimaat, oefent dit met hen en leert hen dit aan.

Bij het effectief omgaan met pesten zijn er nog een aantal belangrijke regels:

- Het inschakelen van de leraar wordt niet opgevat als klikken. Vanaf de kleuterklas leren we de kinderen dat als je wordt gepest of als je ruzie hebt met iemand en je komt er zelf niet uit, dat je dan hulp aan de leerkracht vraagt.
- De medeleerlingen hebben ook de verantwoordelijkheid om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers samen verantwoordelijk voor een goede sfeer in de klas.
- We werken samen zonder bemoeienissen. School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Ouders, leerkrachten, KC en directie lossen het probleem op in overleg.

Begeleiding van betrokken personen

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren. Vragen: hoe en door wie wordt er gepest?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert: wat doet hij of zij voor, tijdens en na het pesten?
- Nagaan welke oplossingen mogelijk zijn.
- Zonodig praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester.

Begeleiding van de pester:

- Praten en zoeken naar de reden van het ruzie maken en pesten. (b.v. baas willen zijn, jaloezie, verveling, aandacht)
- Laten inzien wat het effect van zijn of haar gedrag is voor de gepeste, d.m.v. rolwisseling en het spiegelen van de rol van pester en gepeste.
- Excuses aan laten bieden en daar eventueel een andere vorm voor bedenken (tekening, briefje).
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest - belonen als het kind zich aan de regels houdt.
- Contact tussen ouders en school: elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind en nagaan wat de oorzaak is van het pesten.
- Zo nodig externe hulp inschakelen: sociale vaardigheidstraining of jeugdgezondheidszorg.

Advies voor ouders van het gepeste kind:

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leraar bespreken.

Advies voor ouders van de pester(s):

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

De aanpak van pestgedrag

Als ongewenst gedrag tussen leerlingen in een beginstadium zitten of incidenteel zijn dan:

1. Eerst proberen om er samen uit te komen
2. Lukt dit niet bij één van de leerlingen, dan heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen.
3. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Preventief gesprek met APC

Als er nog geen sprake is van structureel pesten maar wel gedrag dat deze richting op gaat, kan een preventief gesprek met de APC helpend zijn. Het gaat dan om gedrag van de leerling die regelmatig 'grapjes' maakt ten koste van andere leerlingen, steken onder water geeft en gedrag laat zien waar hij of zij zich boven een ander stelt.

In een gesprek met deze leerling vertelt de APC wat pesten is, wat onze aanpak is op school en hoe het protocol werkt. Zij benadrukken het belang van een veilige school, onze schoolafspraken, een prettig schoolklimaat voor iedereen en dat wij verschillen juist waarderen op deze school.

Werkwijze bij een preventief gesprek met APC:

- Leerkracht vraagt advies aan het leerteam, APC/directie over het gedrag van deze leerling.
- Leerkracht heeft dit gedrag al vaker met leerling besproken (kindgesprekken) en ouders zijn hier al vaker over geïnformeerd.
- Samen wordt besloten of dit gedrag in aanmerking komt voor een preventief gesprek.
- Ouders worden altijd vooraf geïnformeerd door de leerkracht over dit preventieve gesprek tussen leerling en APC.
- APC voert het gesprek bij voorkeur onder schooltijd als dit te organiseren is met vervanging.
- Leerkracht maakt notitie in Parnassys als en wanneer het gesprek heeft plaatsgevonden.

Pestprotocol

Bij herhaling van pesten/ruzies tussen dezelfde leerlingen, wordt meteen het pestprotocol ingezet:

Fase 1

Individuele (aparte) gesprekken door leerkracht met betrokkenen (pester, gepeste, meelopers). Waarschuwendende functie en leg de gemaakte afspraken en consequenties vast (Parnassys). Je betreft de betrokken ouders en bespreekt samen de gemaakte afspraken en consequenties. De situatie wordt expliciet besproken. Het gesprek vindt altijd telefonisch of fysiek plaats (en dus nooit alleen per mail), je bevestigt een weergave van het gesprek per mail. Dit wordt vastgelegd in Parnassys.

Fase 2

Proefperiode 1. Deze duurt 2/4/6/ weken. De leerkracht houdt controle op de gemaakte afspraken. De leerkracht heeft tussendoor contact met de betrokkenen (leerlingen/ouders) om goed zicht te hebben op de situatie en voortgang. De leerkracht sluit de proefperiode bewust af als het pesten gestopt is. Als het pesten niet gestopt is, gaan we over naar fase 3.

Fase 3

Tweede serie (aparte) gesprekken met pester, gepeste en meelopers. Leerkracht heeft fysieke gesprekken met ouders en betrokken kind erbij (en evt. IB/Teamleider/Directie). Afspraken en consequenties worden vastgelegd (Parnassys) en uitgevoerd.

Fase 4

Proefperiode 2. Deze duurt 2/4/6/ weken. De leerkracht houdt controle op de gemaakte afspraken. De leerkracht heeft tussendoor contact met de betrokkenen (leerlingen/ouders) om goed zicht te hebben op de situatie en voortgang. De leerkracht sluit de proefperiode bewust af als het pesten gestopt is. Als het pesten niet gestopt is, gaan we over naar fase 5.

Fase 5

Het pesten is niet gestopt. Er volgt een interne schorsing (plaatsing in andere klas) van pester(s) en evt. meelopers + verplichte begeleiding om tot gedragsverandering te komen. Deskundige hulp kan zijn via schoolarts, buurtteam, GGD of wijkteam. Ouders worden hierbij betrokken en afspraken/consequenties worden vastgelegd. Dit alles in een fysiek gesprek met leerkracht, KC en directie.

Fase 6

Het pesten is niet gestopt. Definitieve verwijdering van de leerling(en) o.b.v. het opgebouwde dossier over de pester en meelopers. Ouders worden uitgenodigd voor een gesprek met de directie. De schorsing wordt gemeld bij de leerplichtambtenaar en inspectie. Wijs! heeft een eigen kwaliteitskaart Schorsen en Verwijderen.

Communicatie

APC houdt tijdens het proces nauw contact met betrokkenen.

APC zorgt dat juiste personen aangesloten zijn: leerkrachten, KC, directie, vakleerkracht gym.

Leerkracht zorgt voor de juiste notities in Parnassys.

APC bepaalt of een peetsituatie opgelost is.

APC checkt hoe proces verloopt bij ouders en heeft contact met ouders over afronding.

APC monitort hele proces van begin t/m afsluiting

Monitoring sociale veiligheid

Jaarlijks worden er door MT en KC (gezamenlijk maar ook individueel) klassenbezoeken gedaan om de sociale veiligheid, alsmede het pedagogisch klimaat te observeren en de leerkracht hier feedback op te geven. Dit gebeurt minimaal 1x per jaar in week 2 en 3 van het schooljaar bij iedere leerkracht. Ook vaste invallers worden hierin meegenomen. Verderop in het jaar is er nog een ronde klassenbezoeken van MT & KC waar dat nodig wordt geacht op basis van gesprekken met leerkrachten, signalen van leerlingen en ouders, de uitkomst van de lijsten sociale veiligheid van DUO, etc. Alle klassenbezoeken worden jaarlijks door de KC-er ingepland in de [HGW kalender](#). De KC-er is verantwoordelijk voor het jaarlijks updaten van de HGW kalender vóór de start van het nieuwe schooljaar. De HGW kalender wordt standaard als bijlage bij de Veldhuis intern meegestuurd en rond iedere vakantie wordt de HGW kalender voor de aankomende periode gecommuniceerd met de teamleden. De KC-er is verantwoordelijk voor het maken van de roosters van de klassenbezoeken.

Eén keer per jaar wordt de peiling sociale veiligheid van DUO afgenomen onder leerlingen van groep 5 t/m 8 middels een online vragenlijst. Hierin krijgen leerlingen vragen over hun beleving van de fysieke en sociale veiligheid in de klas, op het plein en rondom school. Ook wordt hierin het pedagogisch klimaat in de klas meegenomen. Duo maakt een analyse van de veiligheidsbeleving van de leerlingen en die wordt vergeleken met andere scholen binnen onze stichting, maar ook met andere scholen in Nederland. Deze analyse wordt door de schoolleider of KC-er uitgewerkt en gepresenteerd aan het team. Zowel op schoolniveau als groepsniveau wordt gekeken of acties wenselijk zijn naar aanleiding van de vragenlijsten. Als dit zo is, dan worden deze opgesteld en uitgevoerd.

Nieuw in schooljaar 2024-2025 (pilot)

Om zicht te krijgen op de sociale cohesie binnen een groep, wordt er 3 keer per jaar een sociogram ingevuld door leerlingen en/ groepsleerkracht. Het sociogram wordt ingevuld in week 4 van het schooljaar, in december en in mei. Ook de afname van de sociogrammen wordt de KC-er jaarlijks ingepland in de HGW kalender. In het schooljaar 2024-2025 worden voor het eerst sociogrammen afgenomen. In week 4 van het schooljaar maakt iedere leerkracht een gratis account aan in Stoeltjesdans en wordt in iedere groep een sociogram afgenomen. N.a.v. de uitkomsten maakt de leerkracht een analyse van de groep. Wat valt op? Wie vallen er buiten de groep? Wie zijn juist populair? Daarna zet de leerkracht kort in papier wat de leerkracht in gaat zetten om kinderen die buiten de groep vallen weer bij de groep te betrekken en welke leerlingen de leerkracht in gaat zetten om dit doel te bereiken. Zowel de uitslag van stoeltjesdans, als de korte analyse en interventies worden in een groepsbestand in Parnassys gehangen. (Log in bij Parnassys, kies je groep, ga naar 'map' en kies 'nieuw groepsbestand'.

In oktober zullen de leerteams het gebruik van stoeltjesdans evalueren. In december zullen we eenmalig het sociogram in Parnassys afnemen. Ook dit zullen we evalueren (in januari). Daarna zullen we in de leerteams een keuze maken voor welk sociogram we gaan afnemen en met welke frequentie we dit doen.

De week na de afname van stoeltjesdans wordt het sociogram in de leerteams besproken. De KC-er is hierbij aanwezig.

Publicatie van beleid

- In de schoolgids en/of op de website staat informatie over dit beleid. Mogelijkheden om contact op te nemen staan op de website.
- In het nieuwe schooljaar (september) wordt de procedure rondom sociale veiligheid en pesten opnieuw uitgelegd in de nieuwsbrief zodat ouders goed hun weg kunnen vinden. Indien nodig wordt hier gedurende het schooljaar aandacht aan besteed in de nieuwsbrieven.

De externe vertrouwenspersoon (EVP)

Als het nodig mocht zijn, worden ouders met hun klacht doorverwezen naar de externe vertrouwenspersoon of zij kunnen zelf contact opnemen met de EVP. De EVP heeft een geheimhoudingsplicht. Dit betreft klachten met betrekking tot het niet correct uitvoeren van het pestprotocol. Voor Wijs! is Joop Hoogendoorn de externe vertrouwenspersoon. Hij is bereikbaar op:

ext.vertr.persoon@gmail.com

Telefoon: 06-43032083

Vertrouwensinspecteur Inspectie van het Onderwijs

Ouders kunnen ook de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs raadplegen wanneer zich in of rond de school (ernstige) problemen voordoen op het gebied van: seksueel misbruik, seksuele intimidatie, psychisch of fysiek geweld (waaronder pesten), discriminatie en radicalisering. Contactgegevens en meer informatie vindt u via de website:

<https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwerpen/vertrouwensinspecteurs>.